

WOJEWÓDZKI URZĄD
OCHRONY ZABYTEKÓW
ul. Archidiakońska 4
20-113 Lublin
tel. 81 532-90-35, 81 532-59-37, 81 532-26 91

Otrzymują – wg wykazu

Znak:

KD.5140.6.6.2024.RSJ132

Data:

2024-11-15

- Obiekt: krajobraz kulturowy pola bitwy pod Komarowem z 31 sierpnia 1920 r. - położony w obrębach ewidencyjnych: Kolonia Cześniki (gm. Sitno) oraz Wolica Śniatycka i Antoniówka Komarowska (gm. Komarów Osada) w powiecie zamojskim
- Sprawa: postępowanie administracyjne w sprawie wpisu do rejestru zabytków nieruchomości woj. lubelskiego - upublicznienie treści wniosku LWKZ z 12 listopada 2024 r., znak: KD.5140.6.6.2024.RSJ131 adresowanego do Narodowego Centrum Nauki w Krakowie

W związku z prowadzonym postępowaniem administracyjnym w sprawie wpisu do rejestru zabytków krajobrazu kulturowego pola bitwy pod Komarowem z 31 sierpnia 1920 r., położonego w obrębach ewidencyjnych: Kolonia Cześniki (gm. Sitno) oraz Wolica Śniatycka i Antoniówka Komarowska (gm. Komarów Osada) w powiecie zamojskim (zgodnie postanowieniem LWKZ z 8 kwietnia 2024 r., znak: KD.5140.6.6.J2024) - działając na podstawie przepisu art. 49a ustawy z 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572 – dalej: „k.p.a.”) - Lubelski Wojewódzki Konserwator Zabytków zwraca się z prośbą o upublicznienie zgodnie z art. 49a k.p.a., tj. w formie publicznego obwieszczenia (art. 49 §1 i §2 k.p.a.) treści załączonego wniosku LWKZ z 12 listopada 2024 r., znak: KD.5140.6.6.2024.RSJ131 adresowanego do Narodowego Centrum Nauki w Krakowie w sprawie uzupełnienia materiału dowodowego – poprzez:

- umieszczenie skanów w/w pisma LWKZ wraz z jego załącznikami w Biuletynie Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Zamościu, Urzędu Gminy Komarów Osada oraz Urzędu Gminy Sitno,
- wywieszenie kopii załączonego pisma (wraz z załącznikami) na tablicach ogłoszeń w miejscowościach Antoniówka, Wolica Śniatycka i Kolonia Cześniki.

Jednocześnie proszę o przesłanie do WUOZ w Lublinie (ul. Archidiakońska 4, 20-113 Lublin) pisemnej informacji o miejscu i terminie udostępnienia w/w postanowienia do publicznej wiadomości (na potrzeby przedmiotowego postępowania, ponieważ skutek doręczenia następuje po upływie czternastu dni od dnia upublicznienia pisma).

Ponadto informuję, że zgodnie z żądaniem części stron – treść niniejszego pisma zostaje im przekazana do wiadomości pocztą tradycyjną.

Zgodnie z art. 10 § 1 k.p.a. strony mogą zapoznać się z aktami sprawy, uzyskiwać wyjaśnienia, składać wnioski i uwagi, co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Zgodnie z przepisem art. 73 § 1 k.p.a. – strony mają prawo wglądu w akta sprawy, sporządzania z nich notatek, kopii lub odpisów. Prawo to przysługuje również po zakończeniu postępowania administracyjnego w sprawie wpisu do rejestru zabytków. Natomiast zgodnie z art. 73 § 1a k.p.a. – powyższe czynności dokonywane są w lokalu organu administracji publicznej, w obecności pracownika tego organu.

Załącznik:

Kopia wniosku LWKZ z 12 listopada 2024 r., znak: KD.5140.6.6.2024.RSJ131 adresowanego do Narodowego Centrum Nauki w Krakowie w sprawie uzupełnienia materiału dowodowego.

Lubelski Wojewódzki
Konserwator Zabytków
dr Dariusz Kopciowski

Otrzymują:

- 1) strony (w tym osoby prywatne – zgodnie z wykazem w aktach sprawy) otrzymują niniejsze postanowienie do wiadomości zgodnie z art. 49a k.p.a., tj. w formie publicznego obwieszczenia (art. 49 §1 i §2 k.p.a.)
- 2) Starostwo Powiatowe w Zamościu, ul. Przemysłowa 4, 22-400 Zamość
 - w celu upublicznienia zgodnie z art. 49a k.p.a., tj. w formie publicznego obwieszczenia (art. 49 §1 i §2 k.p.a.) na stronie BIP Starostwa Powiatowego w Zamościu.
- 3) Urząd Gminy Komarów Osada, ul. Rynek 15, 22-435 Komarów Osada
 - w celu upublicznienia zgodnie z art. 49a k.p.a., tj. w formie publicznego obwieszczenia (art. 49 §1 i §2 k.p.a.) na stronie BIP Urzędu Gminy Komarów
- 4) Urząd Gminy Sitno, Sitno 73, 22-424 Sitno
 - w celu upublicznienia zgodnie z art. 49a k.p.a., tj. w formie publicznego obwieszczenia (art. 49 §1 i §2 k.p.a.) na stronie BIP Urzędu Gminy Sitno.
- 5) Sołtys wsi Antoniówka - Justyna Antos, Antoniówka 22A, 22-435 Antoniówka
 - w celu upublicznienia zgodnie z art. 49a k.p.a., tj. w formie publicznego obwieszczenia (art. 49 §1 i §2 k.p.a.) na tablicy ogłoszeń w miejscowości Antoniówka
- 6) Sołtys wsi Wolica Śniatycka – Krzysztof Sadłowski, Wolica Śniatycka 3, 22-435 Wolica Śniatycka
 - w celu upublicznienia zgodnie z art. 49a k.p.a., tj. w formie publicznego obwieszczenia (art. 49 §1 i §2 k.p.a.) na tablicy ogłoszeń w miejscowości Wolica Śniatycka
- 7) Sołtys wsi Kolonia Cześniki – Anna Sawiniec – Cześniki Kolonia 26, 22-424 Cześniki-Kolonia
 - w celu upublicznienia zgodnie z art. 49a k.p.a., tj. w formie publicznego obwieszczenia (art. 49 §1 i §2 k.p.a.) na tablicy ogłoszeń w miejscowości Kolonia Cześniki
- 8) a/a
 - w celu upublicznienia zgodnie z art. 49a k.p.a., tj. w formie publicznego obwieszczenia (art. 49 §1 i §2 k.p.a.) na stronie BIP WUOZ w Lublinie

Do wiadomości:

- 1) Delegatura WUOZ w Zamościu, ul. Staszica 29; 22-400 Zamość
- 2) [redacted] (adres w aktach sprawy)
- 3) [redacted] (adres w aktach sprawy)
- 4) [redacted] (adres w aktach sprawy)
- 5) [redacted] (adres w aktach sprawy)

WOJEWÓDZKI URZĄD
OCHRONY ZABYTEKÓW
ul. Twardowskiego 16
30-312 Kraków
tel. 91 514 06 66, 91 514 06 67, 91 514 06 68

21.11.2024
POTWIERDZENIE ODBIORU

Narodowe Centrum Nauki

ul. Twardowskiego 16,

30-312 Kraków

E-puap: /ncn/SkrytkaESP

Znak:

KD.5140.6.6.2024.RSJ131

Data:

2024-11-12

- Obiekt: krajobraz kulturowy pola bitwy pod Komarowem z 31 sierpnia 1920 r. - położony w obrębach ewidencyjnych: Kolonia Cześniki (gm. Sitno) oraz Wolica Śniatycka i Antoniówka Komarowska (gm. Komarów Osada) w powiecie zamojskim
- Sprawa: postępowanie administracyjne w sprawie wpisu do rejestru zabytków nieruchomości woj. lubelskiego – pozyskanie nowego materiału dowodowego w sprawie

W związku ze złożonymi jednocześnie dwoma wnioskami organizacji społecznej, tj. Stowarzyszenia „Bitwa pod Komarowem” (zał. 1 i zał. 2), Lubelski Wojewódzki Konserwator Zabytków postanowieniem z datą 8 kwietnia 2024 r., znak: KD.5140.6.6.2024, wszczął postępowanie administracyjne w sprawie wpisu do rejestru zabytków województwa lubelskiego krajobrazu kulturowego pola bitwy pod Komarowem z 31 sierpnia 1920 r., tj. obszaru w granicach oznaczonych na szkicu stanowiącym integralną część opinii eksperckiej Narodowego Instytutu Dziedzictwa z 28 września 2020 r., znak: DSK.5111.13.2020.EP, który obejmuje nieruchomości zarejestrowane w ewidencji gruntów i budynków powiatu zamojskiego jako działki, położone w obrębach ewidencyjnych Kolonia Cześniki (gm. Sitno) oraz Wolica Śniatycka i Antoniówka Komarowska (gm. Komarów Osada) w powiecie zamojskim (zał. 5). Objęty w/w postępowaniem obszar był w 2020 r. przedmiotem rozpoznania Narodowego Instytutu Dziedzictwa – Pracowni Terenowej w Lublinie. Opracowane wówczas dwie opinie znak: DSK.5111.13.2020.EP, z datą 18 września 2020 r. oraz z datą 28 grudnia 2020 r. (uzupełnienie wcześniejszej opinii; zał. 7 i zał. 8). Obecnie prowadzone przez LWKZ postępowanie administracyjne w sprawie wpisu do rejestru zabytków krajobrazu kulturowego zostało wszczęte w trybie art. 31 §1 pkt 1 i pkt 2 ustawy z 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego. Oznacza to, że LWKZ był zobowiązany do wszczęcia postępowania w zgodzie z żądaniem wnioskującej o wpis organizacji społecznej i dokonania oceny zasadności tego żądania dopiero na etapie rozstrzygnięcia kończącego czynności administracyjne w tej sprawie, a jednocześnie wszczęte w tym trybie postępowanie nie wymagało uprzedniej zgody stron, ani wcześniejszych ustaleń z nimi co do warunków wszczęcia oraz przedmiotu i zakresu tego postępowania.

Mając na uwadze zgłoszone dotychczas w aktualnie prowadzonym postępowaniu wątpliwości stron, czy obszar wskazany w postanowieniu LWKZ z dnia 8 kwietnia 2024 r., znak: KD.5140.6.6.2024 (lub jego część), posiada m.in. wartości historyczne wymagające ochrony prawnej ze względu na interes społeczny – LWKZ widzi jednak potrzebę pozyskania dodatkowego materiału dowodowego w tym zakresie. Konieczne jest bowiem potwierdzenie, czy wskazane w inicjujących przedmiotowe postępowanie wnioskach Stowarzyszenia „Bitwa pod Komarowem” przesłanki historyczne i naukowe znajdują faktyczne uzasadnienie potrzeby wpisu do rejestru zabytków ocenianego pod tym kątem obszaru lub jego części. Zgodnie z literaturą przedmiotu - o historycznym krajobrazie pola bitwy stanowią bowiem nie tylko zachowane i niezmienione elementy środowiska geograficznego (topografia, pokrycie terenu) i kulturowego z okresu, kiedy miała miejsce bitwa, ale również upamiętnienia lokowane na terenie pobojuwiska, mogły indywidualne i zbiorowe, cmentarze wojenne

(istniejące oraz niezachowane, ale zarejestrowane w dokumentach archiwalnych i przekazach historycznych), a także odnalezione na tym polu artefakty - związane ze stoczoną bitwą i jej uczestnikami.

W 2006 i 2015 r., na wniosek Wójta Gminy Komarów-Osada, LWKZ wpisał do rejestru zabytków nieruchomych miejsce upamiętniające bitwę pod Komarowem z 31 sierpnia 1920 r., tj. mogiłę poległych i **fragment pola tej bitwy** znajdujący się na działkach nr 328/1 i 329/1 w miejscowości Wolica Śniatycka (zał. 11 i zał. 12). Obszar w/w działek znajduje się jednocześnie na terenie wnioskowanego o wpis krajobrazu kulturowego. Wydane wówczas decyzje LWKZ nie odnoszą się jednak do całego obszaru, którego dotyczy aktualnie prowadzone postępowanie w sprawie wpisu. Natomiast pozyskana obecnie opinia Wojskowego Biura Historycznego z 17 października 2024 r., znak: WBH-WB.90.558.2024, wskazuje na zasadność ochrony konserwatorskiej całego obszaru objętego tym postępowaniem oraz określa jego wartości naukowe i historyczne (zał. 13). Należy podkreślić, że przedmiotowym polu bitwy nie były dotychczas prowadzone badania archeologiczne ukierunkowane na działania wojenne, które miały miejsce na tym terenie w 1920 r. lub w 1914 r. i 1939 r. W związku z tym istnieje prawdopodobieństwo, że mogą się na nim znajdować niezarejestrowane jeszcze miejsca pochówków żołnierzy poległych w 1920 roku oraz w 1914 r. Powodem takiego przypuszczenia jest odnaleziona informacja w prasie z 1914 r. o urządzeniu braterskiej mogiły poległych w dniu 17 sierpnia 1914 r. żołnierzy austriackich i rosyjskich (zał. 9) oraz odkrycie zobrazowania prawdopodobnego cmentarza wojennego, powstałego na bazie skanowania laserowego LIDAR (wzmiankowanego w opinii eksperckiej Narodowego Instytutu Dziedzictwa z 28 grudnia 2020 r. – zał. 8). Przypuszczalne miejsce lokalizacji tego cmentarza zostało określone w notatce służbowej WUOZ w Lublinie z kwerendy archiwalnej z datą 2 listopada 2022 r. (zał. 10). Należy dodać, że odnalezione jw. miejsce lokalizacji domniemanego cmentarza wojennego nie zostało dotychczas podane do publicznej wiadomości - z uwagi na brak wyczerpującego materiału dowodowego, który potwierdzałby istnienie w tym miejscu pochówków żołnierzy z 1914 r., a także ze względu na ryzyko nielegalnych poszukiwań artefaktów związanych z bitwą z okresu I wojny światowej, z wykorzystaniem wykrywaczy metali. Wyjaśnienie kwestii istnienia przedmiotowego cmentarza rokuje zawarta w opinii Wojskowego Biura Historycznego z 17 października 2024 r. informacja, że Narodowe Centrum Nauki w 2021 r. przyznało grant badawczy na realizację projektu pn.: „Projekt Komarów 1914 – Zintegrowane badania geofizyczne pól bitewnych”, dotyczący wielkiej bitwy stoczonej między wojskami austro-węgierskimi a rosyjskimi w czasie I wojny światowej. Mając na uwadze fakt, iż realizowany przez Wydział Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego w/w projekt nie został jeszcze zakończony (planowany termin zakończenia projektu: 30 września 2025 r.), a także ustawowy zakres zadań Narodowego Centrum Nauki, obejmujący m.in. finansowanie projektów badawczych mających na celu realizację pionierskich badań naukowych, których efektem mogą być odkrycia naukowe, a także nadzór nad ich realizacją (art. 20 ust. 1 pkt 1 lit e i pkt 3 ustawy dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Nauki, Dz. U. z 2010 r., nr 96, poz. 617 ze zm.) – **Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Lublinie zwraca się z prośbą o:**

- udostępnienie na potrzeby aktualnie prowadzonego postępowania w sprawie wpisu do rejestru zabytków informacji o zakresie dotychczas przeprowadzonych badań w ramach realizowanego projektu pn.: „Projekt Komarów 1914 ...”, oraz informacji o ewentualnie odnalezionych miejscach pochówków na tym obszarze (które zostaną włączone do akt przedmiotowej sprawy wpisu do rejestru zabytków jako materiał dowodowy – bez możliwości ich kopiowania i publikacji),
- lub przekazanie realizatorom projektu prośby o kontakt z tut. urzędem - w kwestii możliwości udostępnienia w/w wyników dotychczasowych badań (wyłącznie do użytku służbowego WUOZ w Lublinie).

Ponadto wyjaśniamy, że postępowanie w sprawie przedmiotowego wpisu do rejestru zostało wszczęte w odniesieniu do 463 nieruchomości położonych w trzech obrębach ewidencyjnych, znajdujących się na terenie dwóch gmin, a postanowienie LWKZ z 8 kwietnia 2024 r., znak: KD.5140.6.6.2024 o jego wszczęciu zostało skierowane do 169 stron postępowania. Z w/w powodów postępowanie to jest prowadzone zgodnie z art. 49a Kodeksu postępowania administracyjnego, tj. w formie publicznego obwieszczenia (art. 49. §1 Kpa i §2 Kpa). W związku z powyższym treść ogólnej korespondencji LWKZ w tej sprawie jest dostępna w Biuletynie Informacji Publicznej Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Lublinie (adres strony WUOZ w Lublinie: <https://wkz.lublin.pl/>, zakładka w BIP: „Zawiadomienia” – „Sprawa wpisu do rejestru krajobrazu kulturowego ...” lub adres linku: <https://bipwuo2lublin.nv.pl/m,26,sprawa-wpisu-do-rejestru-zabytkow-krajobrazu-kulturowego-pola-bitwy-pod-komarowem-z-31-sierpnia-1920.html>).

W załączeniu skany wybranych dokumentów, stanowiących materiał dowodowy w sprawie wpisu do rejestru zabytków.

Lubelski Wojewódzki
Konservator Zabytków
Dr Dariusz Kopciński

Załączniki - skany następujących dokumentów:

- 1) Wniosek organizacji społecznej, tj. Stowarzyszenia „Bitwa pod Komarowem” z datą 28 grudnia 2023 r. o wszczęcie postępowania w trybie art. 31 § 1 pkt. 1 i pkt 2 Kpa postępowania w sprawie wpisu do rejestru zabytków krajobrazu kulturowego (wraz z kompletem załączników).
- 2) Wniosek właściciela nieruchomości na obszarze wnioskowanym o wpis, tj. Stowarzyszenia „Bitwa pod Komarowem”, z datą 28 grudnia 2023 r. o wszczęcie postępowania w sprawie wpisu do rejestru zabytków krajobrazu kulturowego.
- 3) Statut organizacji społecznej - Stowarzyszenia „Bitwa pod Komarowem”.
- 4) Mapa ewidencji gruntów z datą 7 marca 2024 r., id. 032.01-3/208, obejmująca obszar objęty postępowaniem w sprawie wpisu do rejestru zabytków, położony w obrębach ewidencyjnych: Wolica Śniatyczna (gm. Komarów Osada), Antoniówka Komarowska (gm. Komarów Osada) oraz Kolonia Cześniki (gm. Sitno).
- 5) Postanowienie LWKZ z 8 kwietnia 2024 r., znak: KD.5140.6.6.2024.
- 6) „Studium wartości historyczno-kulturowych obszaru „Pola Bitwy pod Komarowem 1920”, oprac. T. Dudek, J. Czekaj, K. Głuchowski, H. Mącik, J. S. Tym w 2014 r.
- 7) Opinia NID z 18 września 2020 r., znak: DSK.5111.13.2020.EP.
- 8) Opinia NID z 28 grudnia 2020 r., DSK.5111.13.2020.EP.
- 9) „Ziemia Lubelska”, 1914, R. 9, nr 269 (czasopismo dostępne na stronie Biblioteki Cyfrowej WBP w Lublinie id.: oai:bc.wbp.lublin.pl:15392) – kopie wybranych fragmentów.

- 10) Notatka służbowa WUOZ w Lublinie z 2 listopada 2022 r. dot. kwerendy archiwalnej w sprawie domniemanego cmentarza wojennego w miejscowości Wolica Śniatycka, gm. Komarów Osada.
- 11) Decyzja LWKZ z 24 sierpnia 2006 r., znak: KD/4401/310/5889/06, numer w rejestrze zabytków: A/667.
- 12) Decyzja LWKZ z 15 kwietnia 2015 r., znak: KD.5140.7. 3.2015, numer w rejestrze zabytków: A/667.
- 13) Pismo Dyrektora Wojskowego Biura Historycznego z 17 października 2024 r., znak: WBH-WB.90.558.2024, wraz z załączoną „Opinią ws. zasadności ochrony konserwatorskiej obszaru bitwy pod Komarowem z 31 sierpnia 1920 r. oraz jego wartości naukowej i historycznej”.

Do wiadomości:

- 1) Strony postępowania – otrzymują pismo do wiadomości w drodze obwieszczenia zgodnie z art. 49a Kpa, tj. w formie publicznego obwieszczenia (art. 49 §1 i §2 Kpa)
- 2) Delegatura WUOZ w Zamościu, ul. Staszica 29; 22-400 Zamość
- ③ a/a

